

**Dobra
Szkoła**

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

**Informacja Ministerstwa Edukacji Narodowej
na temat działań na rzecz zapewnienia osobom niepełnosprawnym
prawa do edukacji na zasadach równych szans – art. 24 Konwencji
o prawach osób niepełnosprawnych**

Posiedzenie Zespołu do spraw wykonania postanowień ratyfikowanej
przez Polskę Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych

Warszawa, 11 grudnia 2017 r.

Art. 24 Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169)

Państwa Strony **uznają prawo osób niepełnosprawnych do edukacji.**

W celu realizacji tego prawa bez dyskryminacji i na zasadach równych szans, Państwa Strony **zapewnią włączający system kształcenia** umożliwiający integrację na wszystkich poziomach edukacji i w kształceniu ustawicznym.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.)

art. 48 ust. 1 rodzice mają **prawo** do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami

art. 53 ust. 3 rodzice mają **prawo** do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniami

art. 70 ust. 3 rodzice **mają wolność** wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne

Regulacje prawne

Ustawa z dnia 14 grudnia 2017 r. Prawo oświatowe (Dz. U. poz. 59, z późn. zm.) system oświaty zapewnia w szczególności:

- realizację **prawa** każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej **do kształcenia się** oraz **prawa** dzieci **do wychowania i opieki** odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju
- **dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania** do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z **pomocy psychologiczno-pedagogicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej**
- możliwość pobierania nauki **we wszystkich typach szkół** przez dzieci i młodzież niepełnosprawną, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami
- opiekę nad uczniami niepełnosprawnymi przez umożliwianie realizowania **indywidualizowanego procesu kształcenia, form i programów nauczania oraz zajęć rewalidacyjnych**

Kształcenie uczniów niepełnosprawnych

Kształcenie uczniów niepełnosprawnych **może być prowadzone w:**

- przedszkolach i szkołach **ogólnodostępnych**
- przedszkolach i szkołach lub oddziałach **integracyjnych**
- przedszkolach i szkołach lub oddziałach **specjalnych**
- innych formach wychowania przedszkolnego
- **placówkach:** młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych, ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych.

Decyzję o wyborze formy i miejsca kształcenia podejmują rodzice dziecka.

Zapewnienie kształcenia specjalnego – organy prowadzące

Kształcenie specjalne zapewnia:

- **starosta** właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w:
 - szkole specjalnej
 - ośrodku
 - szkole ponadpodstawowej
- **gmina** w:
 - przedszkolu, w tym specjalnym
 - szkole podstawowej - ogólnodostępnej lub integracyjnej.

Zapewnienie kształcenia specjalnego – obowiązki organu prowadzącego - art. 10 ustawy Prawo oświatowe

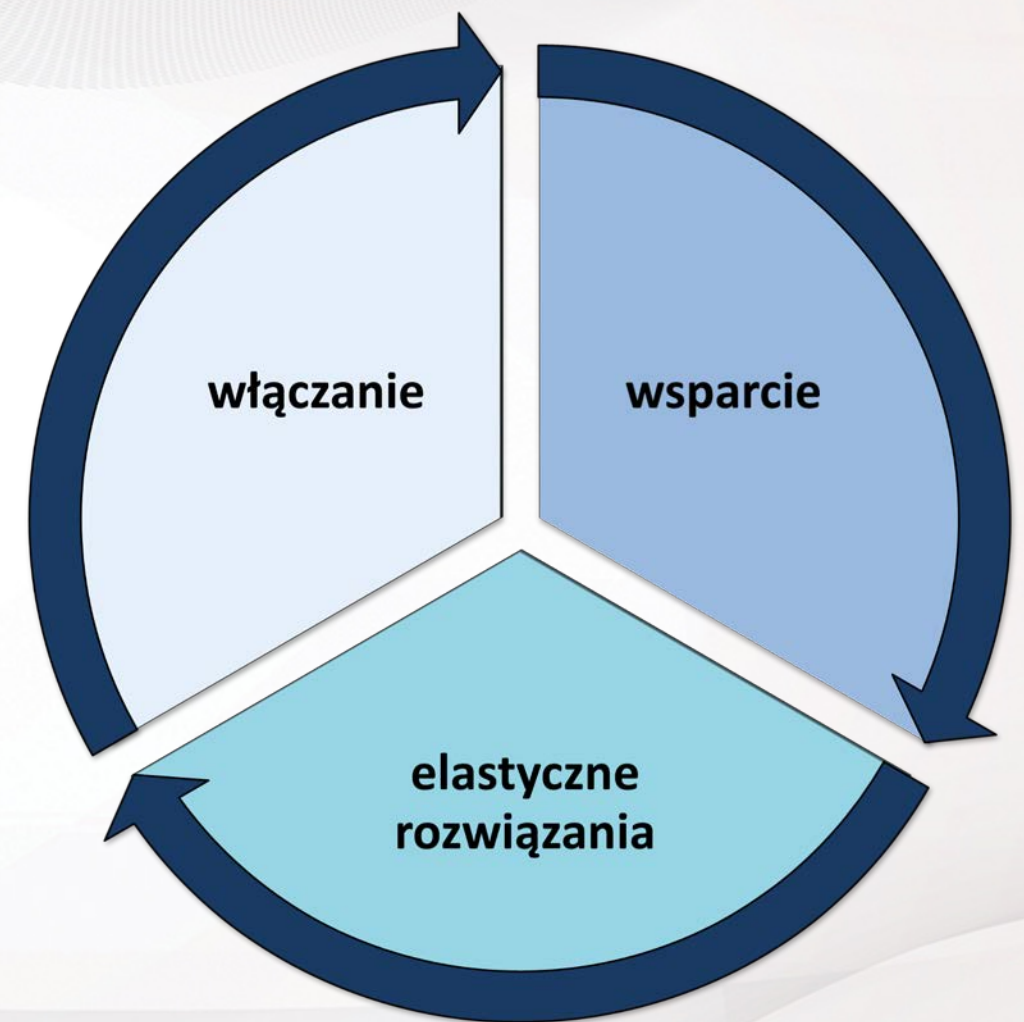
Do **zadań organu** prowadzącego należy w szczególności:

- **zapewnienie warunków działania** szkoły lub placówki, w tym **bezpiecznych i higienicznych** warunków nauki, wychowania i opieki
- **zapewnienie warunków** umożliwiających stosowanie **specjalnej organizacji nauki i metod pracy** dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym
- **wykonywanie remontów** obiektów szkolnych oraz **zadań inwestycyjnych** w tym zakresie
- **zapewnienie obsługi administracyjnej**, w tym **prawnej**, obsługi **finansowej** i obsługi **organizacyjnej** szkoły lub placówki
- **wyposażenie** szkoły lub placówki w **pomoce dydaktyczne i sprzęt** niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych
- wykonywanie czynności w sprawach z zakresu **prawa pracy** w stosunku do dyrektora szkoły lub placówki.

Zmiany legislacyjno-organizacyjne

Cele zmian dotyczących organizacji kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

- zapewnienie **odpowiednich do potrzeb warunków kształcenia**;
- stworzenie **elastycznych rozwiązań** zapewniających indywidualizację procesu kształcenia;
- zapewnienie **wszechstronnego wsparcia** w przedszkolu, szkole, placówce.

Zmiany dokonywane były w konsultacji z rodzicami, nauczycielami, dyrektorami szkół, organizacjami pozarządowymi.

Wprowadzone zmiany w prawie oświatowym

- podkreślenie, że **edukacja uczniów** z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego organizowana jest **w oparciu o indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny (IPET)** z możliwością realizowania zajęć indywidualnych
- uściślenie zapisów dotyczących indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego w kierunku **zobowiązania** zespołów nauczycieli i specjalistów do dokonywania przynajmniej **dwa razy w roku wielospecjalistycznej oceny** poziomu funkcjonowania ucznia

Wprowadzone zmiany w prawie oświatowym

- **wzmocnienie roli rodziców** w ustalaniu kierunku wsparcia uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego poprzez zobowiązanie dyrektora do **zawiadomienia rodziców** o terminie spotkania zespołu opracowującego IPET oraz **wydanie na ich wniosek kopii** wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia i indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego

Wprowadzone zmiany w prawie oświatowym - zajęcia w formie indywidualnej

Uczeń niepełnosprawny – zajęcia w szkole

Możliwość nauki w szkole:

- ogólnodostępnej
- integracyjnej
- specjalnej

Włączanie ucznia
w życie klasy/szkoły/
społeczności lokalnej

Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny

zajęcia z
klasą

zajęcia
indywidualne
lub w grupie do 5
osób w szkole

zajęcia
rewalidacyjne

nauka orientacji
przestrzennej
i poruszania się

nauka systemu
Braille'a

nauka języka
migowego

rozwijanie
umiejętności
społecznych

Wspomagające i
alternatywne metody
komunikacji (AAC)

inne

zajęcia z pomocy
psychologiczno-
pedagogicznej

dydaktyczno-
wyrównawcze

rozwijające
uzdolnienia

specjalistyczne

związane
z wyborem kierunku
kształcenia i zawodu

rozwijające
umiejętności uczenia
się

dodatkowa kadra

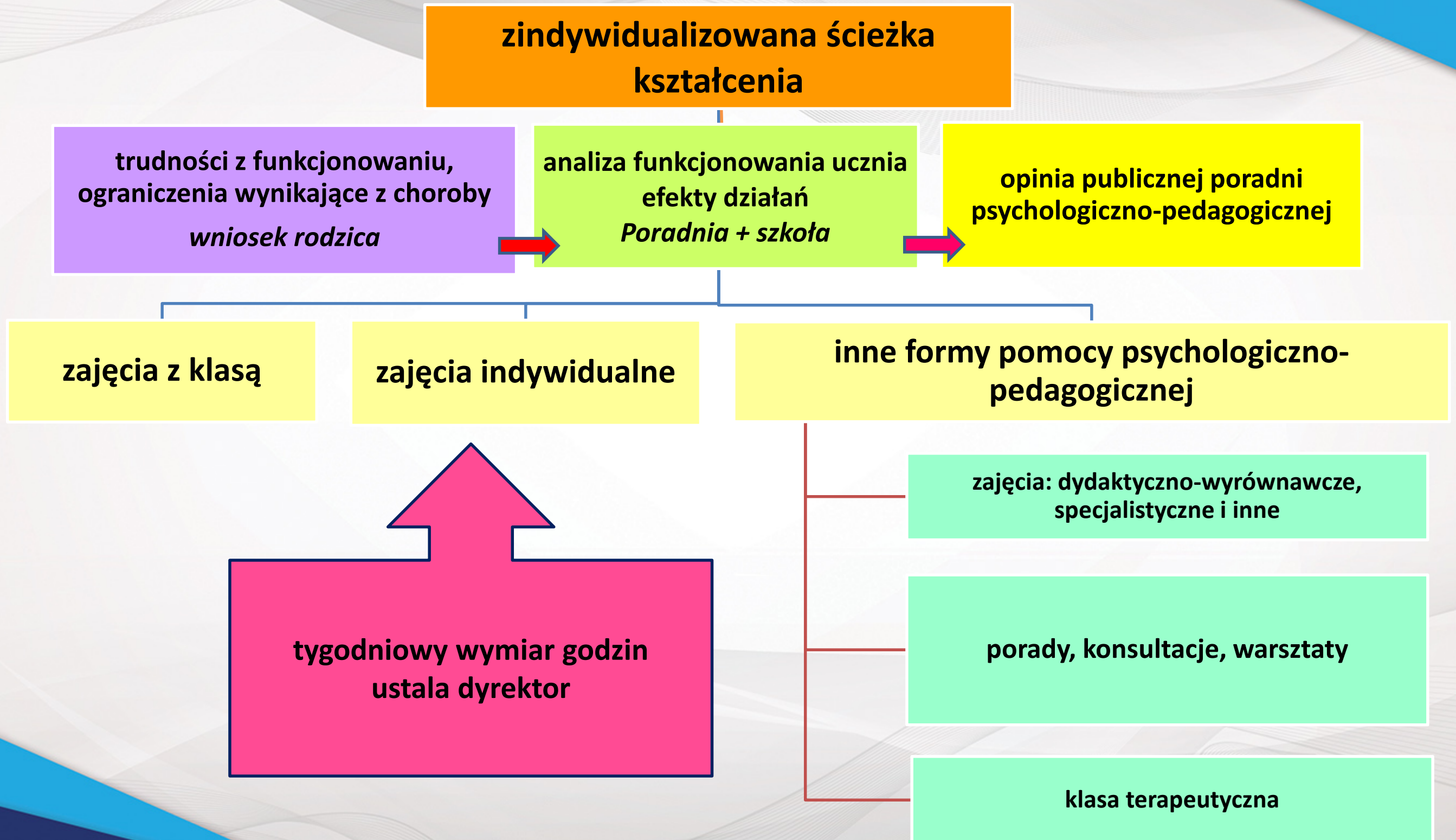
nauczyciel posiadający
kwalifikacje w zakresie
pedagogiki specjalnej

specjalista

pomoc nauczyciela

nowe rozwiązanie

Uczeń chory – zajęcia w szkole

Indywidualne nauczanie.

Uczeń chory – zajęcia w domu z włączaniem

m.in. uczniowie z depresją, po próbach samobójczych, z chorobami o ostrym przebiegu z okresową poprawą funkcjonowania
– może to być również uczeń niepełnosprawny

orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania

tygodniowy wymiar IN
określony w przepisach
wyższy lub niższy – w zależności od
potrzeb

zajęcia w domu

ułatwianie powrotu
do szkoły

poza tygodniowym
wymiarom IN

udział w wybranych zajęciach
z klasą

udział w życiu szkoły

możliwość okresowego
zawieszenia zajęć w domu
w przypadku poprawy stanu
zdrowia

Nowe rozwiązanie

Nowe rozwiązanie

Indywidualne nauczanie.

Uczeń chory – zajęcia w domu

m.in. uczniowie leżący, z obniżoną odpornością (np. po przeszczepach, z chorobami nowotworowymi), po zabiegach chirurgicznych – **może to być również uczeń niepełnosprawny**

Liczba dzieci niepełnosprawnych w przedszkolach ogólnodostępnych

Liczba dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w przedszkolach ogólnodostępnych

rok szkolny 2014/2015	rok szkolny 2015/2016	rok szkolny 2016/2017	rok szkolny 2017/2018
11 362	17 970	14 328	16 496

Liczba uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych

Liczba uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego w szkołach ogólnodostępnych

Typ szkoły	rok szkolny 2014/2015	rok szkolny 2015/2016	rok szkolny 2016/2017	rok szkolny 2017/2018
Szkoła podstawowa	36 409	25 503	46 825	59 666
Gimnazjum	21 417	14 986	22 642	16 574
Zasadnicza szkoła zawodowa/branżowa szkoła I stopnia	3 076	2 794	3 412	1 188
Liceum ogólnokształcące (w tym Bednarska Szkoła Realna)	3 163	2 564	3 975	4 420
Technikum	2 132	2 352	2 905	3 325
Szkoła policealna	34	33	41	58
Sześćioletnia szkoła muzyczna I stopnia	68	61	43	45
Ogólnokształcąca szkoła muzyczna I stopnia	9	9	15	15
Czteroletnia szkoła muzyczna I stopnia	44	44	43	50
Ogólnokształcąca szkoła muzyczna II stopnia	7	5	7	9
Sześćioletnia szkoła muzyczna II stopnia	8	8	7	3
Sześćioletnia ogólnokształcąca szkoła sztuk pięknych	21	23	19	21
Czteroletnie liceum plastyczne	24	36	33	42
Razem	66 412	48 418	79 967	87 739

Dostosowanie podstawy programowej

- w szkołach podstawowych dla **uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym** we wszystkich klasach realizowane są **nowe podstawy programowe** oraz **ramowe plany nauczania**

Cieszą się one dużym uznaniem nauczycieli, którzy pracują z tą grupą uczniów.

- przygotowanie przez ORE **ponad 90% kadry placówek doskonalenia nauczycieli** w zakresie dostosowania wymagań edukacyjnych i realizacji podstawy programowej do potrzeb i możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- przygotowanie **podstawy programowej kształcenia ogólnego wraz z komentarzem dotyczącym możliwości dostosowania do potrzeb psychofizycznych uczniów** z poszczególnymi rodzajami niepełnosprawnościami – materiały są dostępne na stronie www.ore.edu.pl
- przygotowane zostały **materiały dotyczące dostosowania podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkołach ponadpodstawowych**

Nowe zawody pomocnicze

Dla uczniów z **niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim**, aby włączyć ich społecznie, dając możliwość aktywności na rynku pracy w klasyfikacji zawodów wprowadzono **pięć zawodów pomocniczych**:

- pracownik pomocniczy **ślusarza**
- pracownik pomocniczy **stolarza**
- pracownik pomocniczy **mechanika**
- pracownik pomocniczy **krawca**
- asystent **fryzjera**

Zapewnienie podręczników dla uczniów niepełnosprawnych **w klasie I, IV i VII** szkoły podstawowej dostosowanych do nowej podstawy programowej

Od początku września 2017 r. **dostępne są podręczniki, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe i książki pomocnicze** opracowane na zlecenie Ministra Edukacji Narodowej na podstawie **dostępnych na rynku podręczników**, wybranych na drodze konsultacji z dyrektorami szkół, i dostosowane do nowej podstawy programowej, uwzględniające możliwości edukacyjne i potrzeby psychofizyczne uczniów niepełnosprawnych: **niewidomych, słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją.**

Uczniowie niepełnosprawni mogą korzystać w ten sposób z tego samego, odpowiednio dostosowanego podręcznika, co jego pełnosprawni rówieśnicy.

Zapewnienie podręczników dla uczniów niepełnosprawnych w **klasie I** szkoły podstawowej dostosowanych do nowej podstawy programowej

Opracowano *podręczniki, materiały edukacyjne, materiały ćwiczeniowe oraz książki pomocnicze* dla uczniów niepełnosprawnych:

- **uczniów niewidomych** - jest dostępna adaptacja w systemie Braille'a;
- **uczniów słabowidzących** - jest dostępna adaptacja w druku powiększonym spełniająca parametry, jakie powinny spełniać materiały przeznaczone dla uczniów słabowidzących, m.in.: odpowiednia czcionka, dostosowanie elementów graficznych, przygotowanie materiałów do druku na odpowiednim papierze i formacie

Zapewnienie podręczników dla uczniów niepełnosprawnych **w klasie I** szkoły podstawowej dostosowanych do nowej podstawy programowej

- dla uczniów mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym niesłyszających, słabosłyszających, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją są dostępne:
- **zaadaptowany podręcznik** (w ramach prac adaptacyjnych zmodyfikowana została struktura językowa wielu poleceń, co posłuży zwiększeniu ich dostępności dla uczniów mających trudności komunikacyjne, modyfikacja ilustracji zwiększy z kolei ich dostępność w zakresie percepcji wzrokowej)
- **materiały edukacyjne w postaci zeszytów piktogramów**, odpowiadające zakresem zaadaptowanemu podręcznikowi, umożliwiające realizację programu nauczania poprzez wykorzystanie symboli PCS (Picture Communication Symbols)

Zapewnienie podręczników dla uczniów niepełnosprawnych **w klasie I** szkoły podstawowej dostosowanych do nowej podstawy programowej

- **materiały edukacyjne w formie multimedialnej** zawierające poszczególne części zaadaptowanego podręcznika w wersji elektronicznej, a także **piktogramy (symbole PCS)** oraz **tłumaczenia na polski język migowy (PJM)** – do wykorzystania na komputerach i tablicach multimedialnych
- **książki pomocnicze** zawierające materiał informacyjny dotyczący zalecanych sposobów korzystania z materiałów wchodzących w skład adaptacji, **propozycje dodatkowych ćwiczeń, wskazówki, jak również zasady i dobre praktyki** dotyczące korzystania z zaadaptowanych materiałów edukacyjnych
- **materiały ćwiczeniowe** zatytułowane Język polski na plus (służące utrwalaniu wiedzy o języku polskim oraz wspomaganiu procesu nabywania przez uczniów umiejętności komunikacyjnych)

Zapewnienie podręczników dla uczniów niepełnosprawnych **w klasie I** szkoły podstawowej dostosowanych do nowej podstawy programowej

- *materiały ćwiczeniowe w postaci zeszytów kart pracy* (służących utrwalaniu przez uczniów wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej)

Wszystkie wyżej wymienione pozycje są dostępne do pobrania ze strony internetowej <http://adaptacje.ore.edu.pl/index.php> w wersjach elektronicznych z możliwością wydrukowania zarówno na drukarce komputerowej, jak i w profesjonalnym zakładzie drukarskim (finansowanie ze środków dotacji celowej).

Zapewnienie podręczników dla uczniów niepełnosprawnych **w klasie IV i VII** szkoły podstawowej dostosowanych do nowej podstawy programowej

Klasa IV - opracowano podręczniki i materiały edukacyjne do j. polskiego, matematyki, przyrody, historii

Klasa VII - j. polskiego, matematyki, biologii, chemii, fizyki, historii oraz WOS:

- **dla uczniów niewidomych** - w systemie Braille'a;
- **dla uczniów słabowidzących** - w druku powiększonym

Wyżej wymienione pozycje są dostępne do pobrania ze strony internetowej <http://adaptacje.ore.edu.pl/index.php> (po wypełnieniu odpowiedniego oświadczenia), w wersjach elektronicznych z możliwością wydrukowania zarówno na drukarce komputerowej, jak i w profesjonalnym zakładzie drukarskim zgodnie z przesłaną dyrektorom szkół specyfikacją ze środków finansowych pozyskanych z dotacji celowej.

Zapewnienie podręczników dla uczniów niepełnosprawnych **w klasie IV i VII** szkoły podstawowej dostosowanych do nowej podstawy programowej

- uruchomiono *wyszukiwarę w strefie dla zalogowanych w Systemie Informacji Oświatowej z materiałami edukacyjnymi w wersji multimedialnej* dla uczniów mających **trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się**, w tym niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i afazją uczęszczających do klasy IV i VII – w postaci obszernego repozytorium plików cyfrowych zawierających **adaptacje tekstowe i graficzne piktogramy** (symbole PCS) oraz **nagrania video w polskim języku migowym (PJM)** stworzone na podstawie dostępnych na rynku podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego do klasy IV i VII szkoły podstawowej.

Materiały edukacyjne mogą być **przeglądane on-line**, jak i **pobierane** z możliwością wydruku, po zalogowaniu się do systemu i wypełnieniu odpowiedniego oświadczenia - <http://adptacje.men.gov.pl>

Zapewnienie podręczników dla uczniów niepełnosprawnych **w klasach II-III** szkoły podstawowej

W roku szkolnym 2017/2018 uczniowie niepełnosprawni otrzymali **bezpłatny podręcznik dostosowany** do potrzeb edukacyjnych uczniów z dysfunkcjami wzroku, słuchu, z niepełnosprawnością intelektualną, jak i napotykających na trudności komunikacyjne i korzystających z komunikacji alternatywnej.

Zaadaptowane podręczniki zostały przekazane zgodnie z zapotrzebowaniem złożonym przez dyrektorów tych szkół.

Wydrukowane w latach 2015-2017 r. podręczniki **można również pozyskać ze szkół podstawowych**, które posiadają wolne egzemplarze – informacje dotyczące wolnych egzemplarzy zamieszczane są w dostępnym on-line **Kiermaszu podręczników**, obsługiwanym przez Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE): <http://adaptacje.ore.edu.pl/index.php?controller=fair> lub bezpośrednio z ORE, który dysponuje rezerwą podręczników.

Podręcznik i materiały edukacyjne można również pobrać nieodpłatnie w wersji elektronicznej: <https://naszelementarz.men.gov.pl/adaptacje/>.

Dofinansowanie podręczników dla uczniów klas V-VI szkoły podstawowej, II-III gimnazjum oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Na zlecenie ministra do spraw oświaty i wychowania wykonane zostały ***adaptacje wskazanych przez szkoły tytułów podręczników szkolnych i książek pomocniczych***, dostosowane do potrzeb uczniów **niewidomych i słabowidzących**.

Wersje elektroniczne adaptacji podręczników wykonanych w systemie Braille'a i w druku powiększonym zamieszczone zostały na stronie internetowej ORE, w systemie informatycznym, umożliwiającym dyrektorom szkół i placówek bieżące ich pobieranie oraz wydrukowanie (w ramach wykorzystania zwiększonej dotacji celowej) w całości lub części, zgodnie z indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi uczniów.

Dofinansowanie podręczników dla uczniów klas V-VI szkoły podstawowej, II-III gimnazjum oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych

Podręczniki do **szkół ponadgimnazjalnych** zostały **wydrukowane i dostarczone** do szkół zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez dyrektorów szkół.

Wydrukowane w poprzednich latach egzemplarze można **pozyskać lub wypożyczyć ze szkół**, które posiadają wolne egzemplarze – informacje dotyczące wolnych egzemplarzy zamieszczane są w dostępnym on-line **Kiermaszu podręczników** obsługiwanym przez ORE:
<http://adaptacje.ore.edu.pl/index.php?controller=fair>

umożliwiającym dyrektorom szkół i placówek bieżące ich pobieranie oraz wydrukowanie w całości lub części, zgodnie z indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi uczniów.

Dostosowanie podstawy programowej i podręczników dla uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności

- **w celu poprawy jakości wszystkich podręczników**, na zlecenie MEN przygotowano przez Uniwersytet Warszawski i Katolicki Uniwersytet Lubelski **wskazówki dla wydawców**, na ich podstawie od 2018 r. wydawcy będą zobowiązani do przygotowania wersji dostosowanych do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami

Dodatkowe działania w dostępie do materiałów ćwiczeniowych i książek pomocniczych dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych

Minister Edukacji Narodowej zlecił opracowanie:

- **materiałów ćwiczeniowych w postaci kart pracy** dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych intelektualnie **w stopniu umiarkowanym i znacznym** uczęszczających do szkół podstawowych
- **książek pomocniczych do zajęć edukacyjnych z języka migowego** dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych: **niestyszających i słaboszających** uczęszczających do **klas I-III szkół podstawowych**

Zapewnienie finansowania kształcenia uczniów z niepełnosprawnościami

- **zapis w Ustawie Prawo oświatowe** zobowiązujący jednostki samorządu terytorialnego do tego, aby w danym roku budżetowym na realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przeznaczały **środki w wysokości nie mniejszej niż wynikająca z podziału części na ten cel oświatowej subwencji ogólnej**
- **podtrzymanie dotychczasowej gwarancji środków** z uszczegółowieniem i wprowadzeniem analogicznych rozwiązań dla szkół „niesamorządowych” w ustawie z dnia 27 października 2017 r. **o finansowaniu zadań oświatowych** (Dz. U. poz. 2203).

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

Dodatkowe środki naliczone w ramach subwencji oświatowej naliczanych odpowiednimi wagami dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w tys. zł

rok 2014	5 366 289
rok 2015	5 679 822
rok 2016	6 088 389

Wczesne wspomaganie rozwoju

Jednostka systemu oświaty, w której powołano zespół wczesnego wspomagania rozwoju dziecka:

- **zatrudnia kadrę posiadającą kwalifikacje** do prowadzenia zajęć w ramach wczesnego wspomagania, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela
- **dysponuje pomieszczeniami** do prowadzenia zajęć w ramach wczesnego wspomagania indywidualnie i w grupie, **wyposażonymi w sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne**, odpowiednie do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci.

W skład zespołu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka wchodzi:

- **pedagog** posiadający kwalifikacje odpowiednie do rodzaju niepełnosprawności dziecka,
- **psycholog i logopeda**,
- oraz w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny, mogą wchodzić również **inni specjaliści**.

W celu uspoźnienia oddziaływań, którym obejmowane jest dziecko i jego rodzina, zespół wczesnego wspomagania rozwoju współpracuje z:

- przedszkolem, inną formą wychowania przedszkolnego, oddziałem przedszkolnym w szkole podstawowej, do którego uczęszcza dziecko, lub innymi podmiotami, w których dziecko jest objęte oddziaływaniami terapeutycznymi;
- **podmiotem leczniczym;**
- **ośrodkiem pomocy społecznej.**

Wymiar godzin zajęć w ramach wczesnego wspomagania:

- od 4 do 8 godzin w miesiącu;
- w przypadkach uzasadnionych potrzebami dziecka i jego rodziny, za zgodą organu prowadzącego, miesięczny wymiar godzin zajęć w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka może być wyższy niż 8 godzin;

Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju

Dane na dzień	Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju											razem
	wiek dziecka											
	mniej niż 1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
30.09.2014	930	1918	3884	5935	6816	6407	2498	479	202	108	273	29450
30.09.2015	834	1 250	2 477	4 928	7 369	8 840	7 955	2 481	422	130	66	36 752
30.09.2016	865	1 836	3 332	6 438	9 612	11 135	11 078	3 366	962	167	81	48 872
30.09.2017	726	2382	3676	7508	10791	13077	12884	4833	1241	248	117	57483

Wczesne wspomaganie rozwoju

- dodatkowe wsparcie

W ramach *Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za Życiem”* – powołanie **ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych** ze szczególnym uwzględnieniem wczesnego wspomagania rozwoju dzieci od momentu wykrycia **niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością**.

Do zadań **ośrodków** należy w szczególności:

- **udzielanie** rodzicom **specjalistycznej informacji** dotyczącej problemów rozwojowych dziecka
- **wskazywanie właściwych** dla dziecka i jego rodziny **form kompleksowej, specjalistycznej pomocy**, w szczególności rehabilitacyjnej, terapeutycznej, fizjoterapeutycznej, psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej
- **wskazywanie jednostek** udzielających specjalistycznej pomocy dzieciom
- organizowanie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, w wymiarze **do 5 godzin tygodniowo dla danego dziecka**, oraz – w zależności od potrzeb dziecka – dodatkowych usług terapeutów, fizjoterapeutów, psychologów, pedagogów, logopedów i innych specjalistów
- **koordynowanie** korzystania z usług specjalistów dostępnych na obszarze powiatu.

Prace systemowe nad modelem kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

- zmiana dotycząca obecnego podejścia do diagnozowania potrzeb dzieci z modelu medycznego na **model oparty o Międzynarodową Klasyfikację Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF)**
- wykorzystanie w przygotowywanych dokumentach **rozwiązań krajów europejskich, współpraca z Europejską Agencją ds. Specjalnych Potrzeb i Edukacji Włączającej**
- udział w pracach **Międzyresortowego Zespołu ds. Opracowania Orzekania o Niepełnosprawności i Niezdolności do Pracy** w celu uspołnienia orzecznictwa

Prace systemowe nad modelem kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

- prowadzenie działań mających na celu **wysoką jakość diagnozy**
 - projekty pn. *Opracowanie instrumentów do prowadzenia diagnozy psychologiczno-pedagogicznej* prowadzone przez Ośrodek Rozwoju Edukacji
- powołanie przez Ministra Edukacji Narodowej **Zespołu ds. opracowania modelu kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi**
 - prace zespołu zakończone zostaną rozwiązaniami systemowymi zapisanymi w nowej ustawie o wspieraniu dziecka i ucznia w 2019 r.

Dobra Szkoła

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

www.reformaedukacji.men.gov.pl

e-mail: reformaedukacji@men.gov.pl